

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVI. Ч. 196. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 29-го СЕРПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 29, 1979 No. 196. VOL. LXXXVI.

В ЕЛЛЕНВІЛЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ ХХУІІ ЗДВИГ СУМА

Елленвілл, Н. Й. — В дніх від 1-го до 3-го вересня ц. р. тут на просторій Оселі Спілки Української Молоді Америки відбуватиметься вже 28-ий з черги Всеамериканський Маніфестаційний Здви́г СУМ-А, який проводиться під кличем: „Чесність і Слава Борцям за волю України!“ Учасники Здви́гу відмічатимуть в цьому році три важливі річниці: 100-річчя з дня народження Головного Отамана Симона Петлюри, 30-річчя Організації Українських Націоналістів і 20-річчя від дня смерті Провідника ОУН с. п. Степана Бандери.

Здви́гом керуватиме покликана Крайовою Управою СУМ-А Команда, яку очолює відомий сумський і студентський діяч Роман Зварич, а йому допомагатимуть члени Команди у числі 20 осіб.

У програмі Здви́гу між іншим передбачено: товариська забавка в п'ятницю, 31-го серпня — грає оркестра „Іскра“; суботу, 1-го вересня — відкриття Здви́гу о годині 12:30 по полудні, спортивні змагання з участю багатьох сумських команд копаного м'яча, відбиванки та інших родів спорту; виступ ділового хору „Жайворонки“ Осередку СУМ-А з Нью Йорку та багатьох інших мистецьких одиниць; вечором забавка з

танцями — гратимуть дві оркестри: „Іскра“ і „Рута“. Керівником мистецьких програм буде голова Осередку СУМ-А у Нью Йорку член КУ Корнелій Василік. В неділю о год. 10-й перед полуднем будуть правитись Службі Божі в обидвох обрядах. Православну Архиєрейську Службу Божу відправлятиме Архiepіскоп Андрей в сослуженні о. Івана Ткачука. Після Літургії буде маніфестаційна частина Здви́гу у якій головне слово скаже голова КУ СУМ-А інж. Мирослав Шмигель, а також з привітом виступить Валентин Мороз. У мистецькій частині виступить великий мішаний хор-виставний табор під диригентурою проф. Романа Левинського і акомпанює дружинники Олесь Фурдї та духовна оркестра СУМ з Монреалю „Трембіта“.

Вечором знову відбудеться мистецький виступи поодиноких Осередків і Відділів, а описля відбудеться забавка під звуки оркестру Б. Гриняка і „Вечірній Зв'яз“ з Монреалю.

До участі у Здви́зі запрошено представників українських Центральних Організацій, а також американських політичних діячів та приятелів України з-поміж повноволених Москвою на родів.

ПОЛІТИКА ЗСА СУПРОТИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ НЕ ЗМІНІТЬСЯ ПІСЛЯ ВІДХОДУ АНДРІЮ ЯНГА.

Вашінгтон. — З керівних американських кіл заявляють, що після відходу з амбасадорського посту в Об'єднаних Націях Андрію Янга — політика ЗСА у відношенні до Ізраїлю та арабського світу включно з проблемою палестинців буде та сама. Самому Андрію Янгові приписують поважну заслугу у тому, що на засіданні Ради Безпеки ООН в минулу п'ятницю, 24 серпня, Рада Безпеки прихилилася до становища Америки і не голосувала над резолюцією, яку формально ухвалив Сенегаль (перед тим Кувейт), що вимагала припинення палестинців права самовизначення „національної суверенності“ і права до своєї держави. На тому засіданні представник Палестинської Визвольної Організації Терзі прославляв Янга за його „чесність і гідність“, а Янг з свого боку назвав Терзі своїм „приятелем“. У прощальній про-

мові, яку виголосив Янг, він критикував американську політику, як „смішну“, що відмовляється від безпосередніх контактів з Палестинською Визвольною Організацією, але назвав теж „смішною“ політику Ізраїля, який засідає за одним столом в Раді Безпеки ООН з палестинцями, але не хоче з ними говорити. Голосування над резолюцією в справі палестинців відкладено на необмежений час — найменше на два-три місяці, під час котрих представники Єгипту й Ізраїля будуть старатися розв'язати проблему палестинців на базі їх територіальної автономії на західному березі Йордану й у смугі Газі. Газети твердять, що лідер Палестинської Визвольної Організації Яссір Арафат бачить-то не виключено, що його організація визнає факт існування ізраїльської держави і її державну недоторканість.

Комуністична партія Америки перевела 3-денну конвенцію

Детройт. — Комуністична партія Америки перевела під кінець минулого тижня з неділю, 26 серпня включно, свою конференцію у цьому центрі автомобільного промислу. На зібранні було прийнятих 450 делегатів із 29 штатів і біля 500 гостей. Голова американської Комуністичної партії 69-літній Гас Голл лежить хворий у шпиталі, але приготував свою 5-годинну промову, в якій атакував політику ЗСА і заклик до творення спільного фронту американських комуністів із „поміжкованим“ центром. Партійні впродовж конференції дуже дбайливо стежили, щоб ніхто не робив ніяких світлин, зокрема не фотографував членів зібрання. Між чоловічими членами зібрання була муринка Анджела Дейвіс та головний журналіст-пропагатор партії Герберт

Аптекар. Американські чинники безпеки й часопис об'єднали сили компартії Америки на кругло 100,000 членів. У 1972 році комуністи зголосили демонстраційно кандидатуру Гаса Голла на президентство: на 75 мільйонів відданих тоді голосів той комуністичний кандидат дістав 59,600 голосів. Заборонена колись Компартія в Америці була — під натиском з боку лібералів — легалізована, але не має ніяких впливів — особливо в робітничому світі: велика Спілка автомобільних робітників з центральною в Детройті не прислала свого делегата, так само не прийшов туди чорний посади́н Детройту А. А. Янг. Американські комуністи підтримують СССР проти Пекіну та займають сторону Палестинської Визвольної Організації проти Ізраїля.

СОВЕТСЬКІ „ДОРАДНИКИ“ В ЕТІОПІЇ

Нейробі, Кенія. — Пресове агентство Ройтерса повідомляє, що в столиці африканської країни Кенії переведено радіоповідомлення з Аддіс Абеби, столиці Етіопії, в якому високий етіопський старшина закликав до одностороннього мовчання у честь поляглих не тільки етіопських воїнів, але й „міжнародних мучеників“ з СРСР та Союзів Народів, Куби і Південного Єме-

ну, які були вбиті або ранені у війнах „в обороні революції“. Це було вперше, що етіопські власті признали, що до Етіопії вислано з СССР воїнів для допомоги у війні проти самостійницького руху в північній частині Етіопії, провінції Еритреї, як теж проти наїзду війська з Сомалі, яке підтримувало противрежимний рух у провінції Огаден.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ МОНДЕЙЛ ВІДВІДУЄ КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ

Віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл з дружиною Джоан перед театром у Пекіні.

Пекін. — Віцепрезидент Волтер Мондейл прибув в минулу суботу, 27 серпня, з своєю дружиною Джоан на односторонній офіційній відвідині до Пекіну. Його стрінув завісний Денг, який, не звичайно на своїй офіційній скромній титул, займає одне з найвищих становищ в китайській державній ієрархії. Денг висловив жаль, що нема з ним його дружини, але запевнив, що вона також привітає достойних американських гостей на приватному прийнятті у домі Денга, — на тому прийнятті було тільки кругло 20 осіб. Передбачається офіційний великий бенкет, наради Мондейла з китайськими лідерами. Його виступ в університеті в Пекіні та подорож по Китаї.

У тому ж самому дні, в минулу суботу, відвітів з Пекіну до ЗСА видатний демократичний сенатор

Генрі Джексон, який заявив кореспондентам, що китайські керівні кола не вдоволені повільним темпом, яким ступає нормалізація американсько-китайських відносин. Після того, як Китай відвідали були вже колишні президенти Ніксон і Форд, президент Картер бачить-то планує такі відвідини під кінець цього року. До ділових справ, що їх віцепрезидент Мондейл буде обмірковувати з лідерами Комуністичного Китаю, належать відносини між комуністичною Північною й вільною Південною Кореєю, китайсько-в'єтнамські відносини, масова втеча в'єтнамців з-під тамосьнього комуністичного режиму, зріст советської морської потуги на Індійському океані, відносини між Пакистаном і Індією та міжнародні проблеми, що близько цікавлять однакову Китай, як Америку.

Л. Брежнев показався в Москві після двохмісячних вакацій

Москва. — У четвер, 23-го серпня, Леонід Брежнев вперше за два останні місяці взяв участь у публічній церемонії, вручаючи дві медалі заслуги міністрові закордонних справ СССР Андрєєві Громикові.

Від 22-го червня Брежнев, якому сповнилося 72 роки, перебував на Криму на вакаціях з уваги на поганий стан здоров'я. Церемонія відзначення Громика мала відбутися ще 18-го липня, коли йому сповнилося 70 років. Однак тоді Брежнев був недиспозований.

Церемонія відзначення Громика передавало советське телебачення і на Брежнев були помітні позначки хвороби. Йому тряслися руки, коли він прищиплював медалі Громикові, що телевізійні камери старались приховати від ока глядача.

Як відомо, ще в червні цього року Брежнев мав прихити до ЗСА на відвідини та підписання договору САЛТ II, однак з уваги на поганий стан здоров'я лікари дозволили йому тільки на подорож поїздом до Відня.

ДУЖЕ ПОГІРШИВСЯ СТАН ЗДОРОВ'Я АНТОНЮКА

Нью Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Російська діячка правозахисного руху, відома теж з її опіки над українськими політв'язнями, поширила у самвидавній найновішій вістці про Зіновія Антонока, українського економіста, арештованого ще в 1972 році і засудженого на 7 років таборів і роки заслання. Під сучасну пору Антонок перебуває на засланні в Іркутській області і потребує моральної та матеріальної допомоги. Його адреса: Зіновій Антонок, СССР 666910 Иркутская обл., Бодайбо, ул. 30 лет Победы 38, Общежитие.

Подасмо винятки з розповіді Мальви Ланди у перекладі з російської мови.

„З Антоноком, 1933 року народження. Від 1950 року хворий на туберкульоз. На туберкульоз костей він перейшов операції в 1950, 1951 і 1952 роках (права рука — передпліччя, права нога — стегно, точніше вертель). 1958 року — плеврит; 1960 року — туберкульоз легень, 1962 року — усунення грудної клітки; правий мигдалок, заатакований туберкульозом. Був постійно на обліку туберкульозних диспансерів Львова і Києва. Останній раз перейшов медичне обслуговування (робили тонограму) на початку січня 1972 року, декілька днів перед арештом.

„Восени 1977 року (у Владимирській тюрмі) звернувся до головного лікаря тюрми Бутувої — скарги на рецидив туберкульозу. Вона, оглянувши його, ствердила, що симптоми вимагають уваги (зачервоніння навколо рота на руці й нозі, ропіння на цих рубцях), і сказала, що треба стежити за новими симптомами.

„Навесні 1978 року (у тій же Владимирській тюрмі) у нього почалися сильні виділення петрифікатів (скам'янілість старих вогнищ) з легенів і всі симптоми туберкульозу. Проте Зіновська (корпусний лікар 4-го корпусу Владимирської тюрми) і слухати нічого не хотіла. Але його все ж таки поклали до лікарні (на прохання інструктора по політично-виховній роботі капітани Дойнікова) на один місяць, щоб дещо підгодувати.

У такому здоровельному стані, З. Антонока взяли на етап

Зіновій Антонок

етап до табору. Під час етапу почала скоро прогресувати туберкульоз сечово-статевої системи. (Перші симптоми появилися раніше, рівночасно з виділеннями петрифікатів з легенів.)

„До табору ч. 35 (Пермська обл., Чусовской р-н, установа ВС-389-35) його привезли з величезних розмірів опухом — більш як два кулаки, — з сильними болями в простаті і крижів, з температурою.

„Перебуваючи в таборі, він карантині (карантену переходять усі новоприбулі до табору в'язні) — в ізоляторі лікарні (центральної лікарні Уральських політичних таборів) він неодноразово просив лікарів усно і на письмі — про медичні оглядини. Взяли його шойно на десятий день. Тієї ж ночі, почалися медичні оглядини. Шелі переліви Антонока з ізолятора до лікарні. Зробили туберкульозну пробу й аналіз крові; поставили діагнозу: „туберкульоз легенів“. Почали давати протитуберкульозні препарати (стрептоміцину, ПАСК і фтівазид).

„Але в лікарні довго не тримали. По початку табору ч. 35, Осін, сказав, що вже пора його випустити. Випустили ПАСК і фтівазид давали амбулаторно. Від роботи не звільняли.

Антонок написав заяву лікареві Петрову з проханням відіслати його на обслуговування до Ленінграду — в ленінградську лікарню для в'язнів — з огляду на те, що у нього туберкульоз став хронічним.

Але до Ленінграду так його і не відіслали. Прикінці грудня взяли на етап

(Закінчення на стор. 3)

Балтійські дисиденти домагаються незалежності для їхніх країн

Москва. — 45 громадян із Литви, Латвії й Естонії, тепер під советським правлінням, зголосили до Верховної Ради вимогу, щоб дати їхнім країнам право самовизначення, пригадавши водночас, що Литва, Естонія і Латвія були самостійними державами, що їх совети зайняли збройною силою на основі договору Молотова й Ріббентропа з 1939 року, що започаткував Другу світову війну. Копію того договору переслано до Секретаріату Об'єднаних Націй і прем'єрам Західної та Східної Німеччини.

До того становища балтійських дисидентів приєднався відомий лідер дисидентського руху, академік Андрей Сахаров, який поклався ще на постанову договорення 35-ох держав, сингаторів Гельсінкського договору, що гарантує всім людям без уваги на расу, народність і віру, людські права. Яка доля всіх тих відважних балтійських патріотів — покищо не відомо. Вістка про ту демонстрацію балтійських дисидентів принесло британське пресове агентство Ройтера з Лондону.

Пекін плянує суд над „бандою чотирьох“

Токіо, Японія. — Японські пресові агентства повідомляють, що влада Китайської Народної Республіки такі задумує поставити під суд членів т. зв. „Банди чотирьох“, що її очолює Мао Зедонгві, Дженг Чінг.

Відкликаючись на твердження заступника голови китайського парламенту і колишнього міністра закордонних справ КНР Джи Пенгфеї, японські агентства подали до відомо минулого тижня, що члени „Банди чотирьох“ судитимуть публічно під кінець цього року згідно з новим криміналь-

ним кодексом, що його прийняв китайський парламент минулого червня.

„Публічний суд над ними — це зовсім природне явище, — заявив Джи, — бо вони брали участь у контрреволюційних діях і намагалися повалити диктатуру пролетаріату“.

СОЮЗОВЦІ З ДЕТРОЙТУ Й ВІНДЗОРУ ВІДВІДАЛИ ГОЛОВНУ КАНЦЕЛЯРІЮ УНСОЮЗУ ТА ВИДАВНИЦТВО „СВОБОДИ“

Група членів УНСоюзу з Детройту й Віндзору в приміщенні Головної Канцелярії.

Джерсі Сіті, Н. Дж. — У п'ятницю, 24-го серпня, група членів-сенаторів Українського Народного Союзу з Детройту та Віндзору, Канада, приїхали до оселі Союзівка, щоб відвідати Головну Канцелярію УНСоюзу та видавництво „Свобода“.

Гостей привітали головний передсідник д-р Іван Філіс, головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук. Всі вони оглянули приміщення Головної Канцелярії, адміністрації, редакції й друкарні та познайомилися як із працівниками УНСоюзу, так із членами редакції „Свободи“. „Українського тижневика“, адміністрації та друкарні, як теж із присутніми в Головній Канцелярії проф. Іваном Телюком, головним контролером УНСоюзу та старшим обласним організатором УНСоюзу Степаном Гавришем.

Майже кожного року чле-

ни Відділів УНСоюзу з Детройту й Віндзору влаштовують спільний автобус на Союзівку. Цього року організатором цієї поїздки в Детройт була п-і Катерина Кобаса, який допомагає п. Роман Куропас, головний радник і секретар 20-го Відділу УНС в Детройті. З Детройту групу союзівців вирушила до Віндзору, Канада, а звідти

п. Петро Мудрий, секретар 341 Відділу УНС організував спільний автобус на Союзівку, куди вони (46 осіб) приїхали 18-го серпня. Провівши тижень на Союзівці, на якій дуже добре провели час, — як заявила п-і Кобаса, а в суботу, 25-го серпня, всі повертаються домі.

У розмові з редакторами „Свободи“ п-і Катерина Кобаса висловила в імені цілої групи глибоку вдячність Екзекутиві за тепле прийняття в Централі УН-

Відбудеться зустріч ОДУМ-у ЗСА й Канади з українським громадянством

Детройт. — Тут від 31-го серпня до 3-го вересня 1979 року відбудеться Зустріч ОДУМ-у ЗСА й Канади з українським громадянством. Ця Зустріч присвячена 100-літтю з дня народження Симона Петлюри.

У програмі Зустрічі: П'ятниця, 31-го серпня, у 8-й год. вечора в залі Української Православної Церкви Св. Покрови відбудеться товариська гутірка молоді, організована Детройтською Філією ОДУМ-у та студентським Відділом ОДУМ-у.

Субота, 1-го вересня: 9:30 ранку — в тій же залі церкви Св. Покрови — влаштується панеля на тему: „Симон Петлюра та Українська Державність“. Микола Мороз організатор панелі. В той же час, у 9:30 ранку, в залі школи церкви Св. Покрови відбуватиметься черговий З'їзд Товариства Одумівських Приятелів ЗСА.

Між 12 і 1 год. дня — спільний полуденний у залі церкви Св. Покрови.

Після обіду, біля 1-ої год. відбуватиметься Концерт одумівських мистецьких

груп з Торонта, Чикаго, Клівленду, Мінеаполіс — Ст. Пол., Лондону, Детройту, Ст. Кетерини та інших міст ЗСА й Канади.

О 6-й год. вечора розпочинається Бенкет у залі церкви Св. Покрови. Головний примовець — д-р Маруся Бек.

А в 9-й год. вечора в тій самій залі церкви Св. Покрови відбуватиметься одумівська Забавка.

В неділю, 2-го вересня: 10-та год. ранку: Служба Божя. Після Служби Божої — Урочиста збірка, присвячена С. Петлюрі, та привіт голови ЦК ОДУМ-у Віктора Педенка.

Після урочистих церемоній обід на оселі „Діброва“, на якій проходять спортивні змагання, які розпочинаються в 3-й год. по полудні, відтак пікнік та ватра.

Господарі цього річного Зустрічі — Філія ОДУМ-у ім. С. Петлюри і ТОП в Детройті — повідомляють, що УПЦерква Св. Покрови знаходиться в Саутфілді, 20107 Мейда Евергрін Род.

Вечірні доповіді в УВУ

Мюнхен, Німеччина (УВУ). — У літні місяці — у зв'язку із приїздом професорів-викладачів на літні семестри й курси — в Мюнхені відбуваються доволі часті вечірні доповіді гостей для ширшої української громади. 13-го серпня відбулася цікава доповідь-спомин колишнього в'язня московських тюрем і концтаборів, Якова Сусленського, який від двох років проживає в Ізраїлі. Я. Сусленський — член Громадського Комітету Українсько-Жидівської Співпраці і активний промотор тієї співдії. Він живо розповідав, як його призначили до України зродилися в концтаборах, де українські політв'язні творили найчисленнішу, але теж найсуцільнішу та найбільше дисципліновану групу й не раз ставали на захист життів, затриманих симпатиками російських чорносотенних кіл, яких і надалі не бракує... Підкреслюючи важливість поїздки українців із діаспори до Ізраїля, доповідач порушив також питання культурних зв'язків, а з боку українців

впала пропозиція обміну доповідями-професорами.

Я. Сусленський відомий українській громаді із своєї серії статей, які друкувалися в тижневику „Визвольний Шлях“ під спільним наголовком: „Мої українські друзі“. Вечір зорганізував Деканат факультету права та суспільно-економічних наук.

Із рамени цього ж факультету продовжуються праці дослідного семінара н. т. українсько-польських стосунків, і рівночасно із запрошенням на доповідь Сусленського розіслано повідомлення про виступ проф. д-ра Б. Осадчука із Берліну н. т. „сучасних польсько-українських взаємин“ (15-го серпня).

Продовжуються також українсько-чеські вечори, і найближчий вечір присвячений питанню українсько-чеських літературних зв'язків в останній столітті. Читатиме доповідь д-р УВУ Блянка Ежабова (21-го серпня) — українсько-молдовська, що її доповідачка повністю удосконалила. Як

СВОВОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Людмила Власова — не людина, а товар

Історія з виключенням солістки репрезентаційного советського балету, що прибув на гостинні виступи до ЗСА, — виведення її аж всімамою агенцією з готелю, де жили всі члени того балету, і перевезення на літаку в Нью-Йорк, де її посадили до літака Аерофлоту, що мав за кілька годин відлетіти до Москви — це тема для талановитого письменника. Але це по суті трагедія живої людини, до якої ставляться, як до безвольного і бездушного предмету, що ним можуть розпоряджатися диктаторські володарі Советського Союзу і його попіаки. Єдиною провинною Людмили Власової було те, що її чоловік, Олександр Годунов, виваб свободу та дістав право озилю в Америці. Совіти не визнають права людини вибрати собі довільно, де вона хоче жити, як теж стосують принцип кругової відповідальності, як за середньовічних часів.

З американського боку зроблено ту помилку, що негідно після призначення Годунова права азилю — американські власті не поділяли про розмову з його дружиною: чи вона хоче також залишитися з чоловіком в Америці, чи воліє повернутися до Советського Союзу. Цю помилку американські власті, під якими треба розуміти і державний департамент і Уряд еміграції й натуралізації, із схваленням від президента Картера, рішили перевірити, чи справді Людмила Власова виждить добровільно, чи її вивозить насильно (всім агентів виводили й безперечно оточували одну невеличку жінку-балетницю). Літак советської лінії Аерофлоту оточили поліційні авта і перешкодили йому відлетіти — і так діється від минулої п'ятниці.

Коли Советський Союз називається тюрмою народів і всіх окремих тамошніх громадян — то це не проста фраза. З тюрми невідомо вільно виходити на вулицю, тим паче невідомо переїздити в інше село чи місто. В Советському Союзі не існує свобода рухів для громадян — там далі стосують у практиці царську „аракчеїшину” — примусове замешкання і примусова праця, — там все це насправді існує панщина, як перед 1861-им роком, з тією різницею, що за часів царської панщини не було такої системи терору і взаємного шпигування та донощства, як за системи большевицької.

Тому, як із в'язниці, в'язні час до часу — втікають. Втікають, ризикуючи своїм життям і здоров'ям.

Російські в'язні в советському консулі в Нью-Йорку, де працювала, вискочила в 1948 році з третього поверху на вулицю. Покалічену — внесли назад до будинку консуляту і тільки тоді, коли приїхав шпитальний амбулянс в асисті поліції — перевезли Коосенкіну до шпиталю. Але й там большевицькі хлібодавці дали їй „опікунку”, від якої вона відмовилася. Американські власті виявили рішучість, дали їй право політичного азилю і вона перебувала в ЗСА аж до своєї смерті в 1960 році. Менше щасливим був литовець моряк Сімас Кудірка. Опинившись із своїм советським кораблем недалеко американського побережжя — скочив до моря і заплив до корабля американської прибережної сторожі. Однак советські опричники погнались за ним, вскочили на чердак того американського корабля, а його капітан, у порозумінні з командуючим вице-адміралом, видав Кудірку большевцям. Вище американське командування висловило їм догану та спонукало до „добровільної” передсмертної смерті. Кудірку засудили до 10 років концтабору, але під натиском державного департаменту дозволили йому в 1974 році з'єднатися зі своєю родиною в Америці і він тепер живе в Нью-Йорку. Тоді то, за президента Ніксона, видано розпорядки, щоб не повторилася історія з Кудіркою, яка страшенно обурювала американців.

Не було масової втечі советських громадян, бо не було для цього змоги, але було багато окремих випадків вибору в'язні. З того самого престижного балету втекли раніше його солістки Наталя Макарова, Рудольф Нурієв і Михайл Баршніков. Після втечі Годунова большевицькі загостили надзир над кожним членом балету. Ми ж знаємо, що коли приїждять сюди будь-які мистецькі ансамблі з СССР, то вони стоять під строгим надзором і контролюю за кожним рухом кожного члена ансамблю, чи не заходять вилити свободу або не зустрічаються з американськими журналістами, чи — у випадку українців — з „буржуазними націоналістами”. Було б дуже сумно, якби шукання компромісу з Совєтами у випадку Власової закінчилося капітуляцією американців і їх дозволити на вивезення її. Збігнєв Бжезінський має рацію: це справа принципу, принцип, що людина є людиною і має право розпоряджатися собою та невідомо ставитися до неї, як до мертвого і безвольного предмету, як до невольника, як до катка, з яким пан може робити, що хоче.

Американські власті не затримали Людмили Власової, хоч це могли зробити: переконавшись, що вона дійсно хоче повертатися до Москви, мабуть, з остраху за свою ному, — відпустили літак із Власовою — бо демократія цанує людину в людині.

Запрошують Арафата на виступ в Нью-Йорку

Вашингтон. — Республіканський конгресмен Пол Фінділ з Ілліной, який є середнім неопіційним посередником поміж Блім Домом і палестинцями, вислав запрошення Ясєрві Арафатові, лідерві Палестинської Визвольної Організації (ПВО), прибути до Нью-Йорку на ширші дебати учитаннях Близького Сходу. Арафат броне участь у нарадах т. зв. „неопіційних народів”, які відбуваються в Гааві, Куба, до 7-го вересня. Ч. р. і, оскільки ми би прибути до Нью-Йорку, то ми би прибути до Нью-Йорку.

Конгресмен Фінділ, який вже два рази зустрічався з Арафатом і висловлювався позитивно про нього, як про „провідника палестинського народу”, заявив, що він „радо вітає ба Арафата в Нью-Йорку”, де цей остан-

Оцінюймо події об'єктивно та історично

Передо мною книжка Академії Політичних Наук п. н. „Совєтська загроза” (міт та дійсність), до якої я часто повертаюся думками, імоки беручи її в мої руки. Академія є найбільше авторитною організацією в ділянці оцінок політичного життя в ЗСА та міжнародних подій.

Ця книжка має 182 сторінки середнього формату та побіч впровадження у ній є такі головні розділи: стратегічна рівновага в нуклеарній зброї, традиційні збройні сили та рівновага в поодиноких частинах світу, економічні та політичні сили, та кінчатся підсумками М. Д. Тейлора, колишнього керівника Штабу Армії ЗСА та керівника Об'єднаних Штабів усіх Збройних Сил ЗСА.

У цілому книжка об'єктивна. Її мета, це подати об'єктивну оцінку та побудувати на ній пляни для потрібних самооборонних заходів. М. Д. Тейлор, який робить підсумки, на початку пише: „Від початку холодної війни порівняльно недавнього часу був малий нахил сумніватися в дійсній загрозі Советського Союзу у відношенні до американських плянів та інтересів. Ще перед приходом комунізму в Росії Токвиль переістерява у тому, що З'єднані Стейти Америки та імперіяльна Росія були двома великими народами, які починаючи в різних місцях, прямували до цієї самої мети. З бігом часу, метою стала глобальна перемога однієї або другої політично-економічної системи, які вони репрезентують, і ця мета була центральним мотивом міжнародної політики в останніх десятиліттях.”

Він кінчає: „Підсумовуючи все, ми мусимо пригадати собі головну причину, на якій лежить реальність советської загрози. Советські керівники мають у своїх руках широкого розгалужену силу, яка може завдати помірко-ваній або фатальний удар З'єднаним Стейтам Америки. Вони мають багато причин вживати цю силу, та ці причини випливають з природної реалізації між двома надпотугами, які ведуть протилежну політику, конфлікт, який впливає з догми маркс-ленізму про неминучість класового конфлікту, що веде до упадку капіталізму, та з імперіальних амбіцій на велику потугу Советського Союзу, які вони успадкували з царських часів. Побудинком для них у цьому напрямі є можливість великих користей, які можуть дати їм ті або інші кроки, а особливо ті, що спрямовані проти економіч-

ного запілля З'єднаних Стейтів та їх індустриальних союзників. Слабим місцем може бути брак відваги в оцінці советських інтересів у різних критичних положеннях, та брак готовності узгодити інтереси в таких справах. Можливість помилок існує, але перевага ефективної советської сили та побудини жити її проти З'єднаних Стейтів Америки, є достаточними причинами, щоб вважати загрозу дійсною та оправдати всі видатки на будівлю оборону, щоб цю загрозу зробити неможливою або її побороти.”

Для українців-поселенців поза межами України це нічого нового й немає причини бити на сполох чи лякати себе. Ми писали про це давно. Автор цих рядків кінчав свою книжку про „Зміни в СССР після смерті Сталіна”, яка була надрукована в 1957 році, слідуючими словами: „Одинока реальна загрозна зміна перегрупування зовнішньо-політичної тактики, метою якої є захопити в кітї російського імперіалізму весь світ. Небезпека лежить у підступності, при помочі якої Москва хоче весь світ приспати та в тому арсеналі зброї, атомових і водневих бомб, який вона поспішно готує, щоб посланий нею моральний та політичний світ заставити у відповідний момент до капітуляції. Реальна загроза в тому, що ЦК КПСС переконаний в тому, що передумовою переходу СССР „від соціалізму до комунізму” є „соціалізм у всьому світі” та що на цей відінок спрямовані його головні зусилля.”

Кожна загроза мобілізує сили та потрібні заходи. Ніхто не жде з зложеними руками на свою смерть. Людська історія має теж свій власний шлях та свою логіку, яка залежить не лише від успішних чи неуспішних політиків, партійних діячів і генералів, але й від прагнень маси сірих людей, соціальних і політичних процесів і руху всього людства в певному напрямі. Військова та політична стратегія ЗСА на Близькому Сході привела до миру між Єгиптом та Ізраїлем, і в цей спосіб запершила собі тривалий доступ до того запілля, яке постачає велику кількість бензину та оливи для ЗСА та Західної Європи, починаючи одночасно всі заходи, щоб стати в тому відношенні самовистачальними. Замирення між Ізраїлем і Єгиптом може стати на довгу мету базою для впровадження цілого Близького Сходу, хоч на коротку мету — це безвиглядна справа.

Кухня варилася після своєрідного стандарту: варіли — кава і чвертка хліба, на обід — капуста, фасоль, картопля чи інша зупа, для якої тяжко знайти назву, в неділю — „гуляш”, а в п'ятницю довший час давали бараболо з не все свіжим оселедцем. Маю враження, що не одному, який бачив приготування такого невідомого „гуляшу” відпадала від нього охота на довгі роки, а то й на все. Так бодало було з мною. У неділю вранці, під час проходу, побачили ми, як помічники кухаря рубали на куски на подвір'ї на кровлях янших мішках коров'ячі голови, з яких саме поставало те гуляше „м'ясо”. Те, що звичайно попадало до ідуки, було великою кістю з голови, що у нашому жаргоні означувано словами: „гряде великий вирок...” Я звичайно віддав свою пайку „м'яса” іншому і вдовольнявся картоплею і „сосом”.

Першою неділю після мого прибуття до тюрми був наш Великдень. Протягом Великденьного тижня в'язні згадували минулі, радісні, родинні святкування, воскресні дзвони, гагілки та інші розваги. Для нас не було свята, не було навіть Богослужби. Та, як тільки роздано каву, котарсь із келій затягнула „Христос Воскрес”. Миттю підхопила пісню вся тюрма і сильний гомін тієї пісні рознісся не тільки на вулиці Бережан, але й лінув в ті доколишні села, до тих хат, в яких при „свяченому” бракувало сина чи батька. Такого величного й бадьорого співу я перед тим ніколи не чув. Зразу почалося розгубилося, бо це не співала одна келія, співали тюрма... На прохання адміністрації ми перестали співати голосно, хоч протягом цілого дня в поодиноких келіях в'язні підспівували собі воскресні пісні.

Існувала також одна жіноча келія. У цей час, коли я приїшов до тюрми, сиділи в ній жінки з малими присудами, ходили до праці, головню до пральні, та як прибиральниці у мешканні начальника тюрми. Десь в травні або на початку червня привезено до тюрми молодого, пристійного дівчину, як виявилось німку з походження, заарештовану в мастку якогось рогатинського пана, де вона була гувернанткою для його дітей, — під закидом шпигунства. Отож і на волі розпочиналася серед поляків шпигунська гістерія, яка в перших днях війни дійшла до прямо хворобливого стану. Як я довідався вже під час т. зв. першої еміграції, тією німкою зацікавувався був після виходу з тюрми Онуфріх з Пукова і вони разом перейшли нелегально німецький кордон.

НЕВМИРУЩИЙ АЙНШТАЙН

14 березня ц. р. сповнилося 100 років з дня народження Альберта Айнштейна (1879-1956), найбільшого фізика світу, якого теорія релятивності змінила докорінно наш погляд на побудову Всесенної.

Альберт Айнштейн не виявляв завадків на генія в молодому віці, він був неуважливий, розсіяний та зацікавлений тільки в 2-ох речах: математиці й фізиці. Він не здав вступного іспиту на політехніку в Цюриху, але й скінчив та одержав пост технічного спеціаліста з платіною 675 дол. Але що посаду, хоч вона не відповідала талантові Айнштейна, він вважав благословенними роками свого життя, які дали йому змогу присвятитися всеціло улюбленій фізиці та уявним подорожам в Космосі на „світляному промені”.

Основні закони руху та універсальної гравітації, усталені англійським фізиком Ісааком Ньютоном, протривали поверх 200 років. Вони окреслювали, здалося б, задовільно закони рухів нашої планетарної системи, поведінку газів та інших фізичних феноменів. Але при кінці XIX-го сторіччя в тій чудовій нютонівській споруді появилася ціла низка тріщин. І так, Ньютон вважав, що світло — це потік світляних частинок, але новіші дослідження виявили, що це електромагнетична хвиля, що проходить в просторі хвилястим рухом. Крім цього, експерименти, переведені англійським та шотландським фізиком: Менделєєвим та Фарідеєм, доказали, що електромагнетизм, якого частку становить світло, включає цілу низку феноменів, що йдуть в розріз з класичними законами нютонівської механіки.

У висліді роздумувань над причиною тих розходжень, 22-літній Айнштейн написав в 1905 році в німецькому журналі „Аннали фізики” працю п. н. „Про електродинаміку тіл в русі”, що стала основою його спеціальної теорії відносності. В тому самому році Айнштейн написав ще дві інші праці, з яких одна пояснила науково лабораторний курйоз т. зв. „фотоелектричного ефекту”, що ґрунтується на викидуванні електронів з поверхні металу, коли на неї напрямити струмінь світла. Той феномен ліг, пізніше, в основу винаходу „електричного ока”, телевізійної образкової панелі в космічних сателітах. До речі, за виснаження цього фізичного феномену (а не за теорією релятивності) Айнштейн одержав в 1922 році нагороду Нобеля.

У своїй другій релятивістичній праці, він зробив історичний висновок, що енергія та маса є рівноцінні та взаємозамінні. Це значить, що навіть дуже маленька частка матерії вміщає великанську експлозійну силу, яку можна окреслити формулою: $E = mc^2$, де E — енергія, m — маса, а c — швидкість світла. Ця формула, остаточно відчинила людуству двері до нуклеарної доби та вияснила, чому сонце світить більйони років без зменшення свого об'єму.

Другого червня 1939 року Айнштейн написав до американського президента Рузвельта історичного листа, в якому довідав його відомо, що німецьким ученим вдалося розбити атом і що вони мають тепер змогу збудувати атомову бомбу. В наслідок цього листа, Рузвельт покликав до життя т. зв. „менгеттенський проєкт”, що довів до винаходу американської атомової бомби.

Айнштейн, посередньо, спричинився до винаходу лейзерних променів, розвитку теорії квантів та до відкриття космології, а особливо студії про народження та структуру космосу. В 1916 р. він опублікував свою загальну теорію відносності, в якій доказав математично, що нютонівська концепція незмінного (абсолютного) простору та часу перестаріла й нездійснима в далеких мережах простору. Час і простір, на його думку, це змінні величини, залежні від релятивного руху обсерватора. Одиноку, незмінну величину у Всесенній становить швидкість світла. Впродовж його 8-річного побуту в патентовому уряді в Берні, його слава постійно більшала. Його відкриття були численні пропозиції на працю на університетах у Празі, Цюриху й Берліні та найбільш престижова пропозиція очолення Осередку теоретичної фізики в Науковому Інституті Кайзера Вільгельма в Берліні.

У 1930 році Айнштейн переїжджав до ЗСА на пост директора Інституту Вищих Студій в Принстонському університеті. До його переселення на постійне до Америки причинилася у великій мірі вдова по власникові департаментових крамниць Бамбергервіч, що коштом кількох мільйонів доларів побудувала Інститут Вищих Студій у Принстоні, під умовою, що його директором стане Альберт Айнштейн.

У Принстоні Айнштейн знайшов ідеальне місце для дальшої наукової праці над виясненням суті сили гравітації, яку він вважав не силою, але характеристичною часо-простору. Коли рабін запитав його одного разу, чи він вірить в Бога, він відповів, як можна не вірити в існування Бога, що виявив себе в так чудово та гармонійно упорядкованім Космосі. Мрією (Закінчення на стор. 3)

БІЛЬШЕ ПОШАНИ РЯТУЙМО НАШУ МОВУ

Не один раз доводилося нам чути заваги на тему поведінки нашої молоді під час співу національного гімну. Такі заваги були особливо голосними після масових маніфестацій, з'їздів і здвигів, які згуртовують на вільному просторі більшу кількість людей. Зауваження ті, що поведінка молоді, розуміється негативна, бож це характерне для нас говорити про негатив, а рідко про позитив.

Але ніде правди діти, ці застереження оправдані. Хто побував на таких масових імпрезах, в яких бере участь наша організована молодь, добре знає цей образ: перші ряди (звичайно виповнені не дуже вже молодими провідниками молодіжних організацій) виступають з запалом національний гімн, а в тому часі, в задніх лавах, йдуть розмови в англійській мові, сміх, голосні заваги, рух. А на зауваження не дуже хто звертає увагу. Молодь не розуміє, чому треба віддати аж таку пошану гімнові та у розмовах на цю тему негідно покликаться на примір американців. Мовляв, на спортових змаганнях, на шкільних імпрезах, коли співають національний гімн, не треба стояти аж на струнко, а тиші також не дуже дотримуються, особливо молодь. На жаль, це правда.

Але саме в останньому часі, зокрема після шкільних церемоній на т. зв. „градуаціях”, ми зауважили декілька поважних статей в американській пресі, які цей брак пошани до національного гімну пов'язують з вислідом „протикультури” шістдесятих років і домагаються змін та суворіших вимог у тому напрямі шкільних властей. Отож надіймося, що ці зміни будуть мати вплив і на нашу молодь, хоча ніяк не можемо сьогодні обвинувачувати за таку невластиву поведінку лише молодих.

Тепер у літніх місяцях майже кожний з нас принаймні один раз був учасником збірної української імпрези, байдує чи це фестивалі, здвиг, спортові змагання чи лише відвідини табору молоді. Чи заважали ви як поводяться дорослі під час співу національного або релігійного гімну? Частенько в тому часі чути голосні заваги, дотепи, прощання, від'їзди з грюком моторів авт. Чи в цей спосіб даємо ми добрий приклад молоді? Чи справді ми можемо так обурюватися, коли молодь так само поводить?

Отож, здається, нам треба спільно і konsekventно привертати так потрібну пошану нашому національному гімнові, який ми тут маємо можливість при кожній нагоді свовільно і голосно співати.

О. Кузьмович, Нью-Йорк

Останній політичний процес польської держави

Бережани, 14-го вересня 1939 року (Присягаючи пам'яті мого найкращого друга — Всеволода Лемехи)

Орест Корчак-Городиський

Два з них повнили „полеву” службу, а два були заняті в канцелярії. Ті з „полевої” служби були неприємні у відношенні до в'язнів і в кожному кроці старалися нам докучити. Один з них, верескляний бронеет з вузьким вуском, працював в 1940-41 роках у ґештапо в Ярославі. Для розваги робили в'язні з хліба, шахи а також користувалися у в'язничній бібліотеці польськими книжками. Я особисто в тому часі перечитав майже всі писемна Йосифа Пільсудського. Згідно з обов'язуючим законом в'язень мав право на „бачення” — відвідини своїх найближчих. Хоча під час кожного бачення, яке відбувалося на брамі, через решітку, стояв стражник і підслушував, кожний в'язень старався передати „на світ” те, що уважав за важливе, та рівночасно одержував все цікаві відомості зі „світу”. Назагал такі бачення відбувалися без зайвих виявів сантименту, щоб ворог не радів з нашої недолі. Мій вітчим, Іван Гаврилюк, ні разу не виявив якогось зворушення, — навпаки говорив завісид бадьорим тоном. Мали ми теж право писати раз в місяць листи. Кожний лист від — і до нас проходив цензуру, і часто було, що те чи інше речення було вимазане. Можна теж було передплатити польську пресу, з чого не один з нас користав, щоб знати, що діялося у світі. Польська преса також переходила в'язничну цензуру.

Кухня варилася після своєрідного стандарту: варіли — кава і чвертка хліба, на обід — капуста, фасоль, картопля чи інша зупа, для якої тяжко знайти назву, в неділю — „гуляш”, а в п'ятницю довший час давали бараболо з не все свіжим оселедцем. Маю враження, що не одному, який бачив приготування такого невідомого „гуляшу” відпадала від нього охота на довгі роки, а то й на все. Так бодало було з мною. У неділю вранці, під час проходу, побачили ми, як помічники кухаря рубали на куски на подвір'ї на кровлях янших мішках коров'ячі голови, з яких саме поставало те гуляше „м'ясо”. Те, що звичайно попадало до ідуки, було великою кістю з голови, що у нашому жаргоні означувано словами: „гряде великий вирок...” Я звичайно віддав свою пайку „м'яса” іншому і вдовольнявся картоплею і „сосом”.

Першою неділю після мого прибуття до тюрми був наш Великдень. Протягом Великденьного тижня в'язні згадували минулі, радісні, родинні святкування, воскресні дзвони, гагілки та інші розваги. Для нас не було свята, не було навіть Богослужби. Та, як тільки роздано каву, котарсь із келій затягнула „Христос Воскрес”. Миттю підхопила пісню вся тюрма і сильний гомін тієї пісні рознісся не тільки на вулиці Бережан, але й лінув в ті доколишні села, до тих хат, в яких при „свяченому” бракувало сина чи батька. Такого величного й бадьорого співу я перед тим ніколи не чув. Зразу почалося розгубилося, бо це не співала одна келія, співали тюрма... На прохання адміністрації ми перестали співати голосно, хоч протягом цілого дня в поодиноких келіях в'язні підспівували собі воскресні пісні.

Існувала також одна жіноча келія. У цей час, коли я приїшов до тюрми, сиділи в ній жінки з малими присудами, ходили до праці, головню до пральні, та як прибиральниці у мешканні начальника тюрми. Десь в травні або на початку червня привезено до тюрми молодого, пристійного дівчину, як виявилось німку з походження, заарештовану в мастку якогось рогатинського пана, де вона була гувернанткою для його дітей, — під закидом шпигунства. Отож і на волі розпочиналася серед поляків шпигунська гістерія, яка в перших днях війни дійшла до прямо хворобливого стану. Як я довідався вже під час т. зв. першої еміграції, тією німкою зацікавувався був після виходу з тюрми Онуфріх з Пукова і вони разом перейшли нелегально німецький кордон.

Була теж в бережанській тюрмі лікарська амбулаторія з декількома ліжками для хворих в'язнів. Лікарем був малосимпатичний з рижюю борідкою поляк-санітар. Тюрма в тому часі була вже „переповнена”, наприклад: на послонках на 2-3 особи сиділо 6-7 осіб, а в кінцевих місяцях існування „мощарствова” навіть більше. На дещо більших келіях, як на приклад, ч. 17, в якій я сидів, перенесений з 25-ки на передбачений для 6-8 осіб сиділо 18. Спали ми покомато на долівці на „синьках” (порох зі солом, воші-блосиці). Як я попав в тюрму, було тоді 290 в'язнів, а у вересні 100 більше.

Слідство в бережанському суді провадилося дуже повільно. Наші оборонці: колишній суддя, письменник та визначний громадсько-культурний діяч, д-р Франц Ковковський (помер у большевицькій тюрмі в Тернополі 1940 року, до якого навіть прокурор не вдавлявся говорити піднесеним голосом, який до кожної справи підготувався дуже солідно, виголошував блискучі промови і під оглядом правничої аргументації, був загально шанований суддями; другим з черги нашим оборонцем був д-р Володимир Бемко, кол. старшина УГА, сам неоднократно в'язень бережанської тюрми, людина метка й підприємча, якою часто вдалося вглянути в судові акти ще перед закінченням слідства, не раз гостро картас своїх „клієнтів” за те, що наговорили під час слідства всяких дурниць, або обтяжували інших (помер недовго в Нью-Йорку). Ці два оборонці зачислювали до сенйорів бережанської палести, коли йшлося про оборонців в політичних процесях; з молодих дуже добрими оборонцями були мгр Володимир Степаняк (в пресі була згадка, що він недовго помер в Станіславівщині після відбуття доволі довгого сибірського заслання) та мгр Логун, що його зліквідували большевики в 1940 році.

Мабуть при кінці липня одержали ми акт оскарження. Читачу його, я сам дивувався, який то з мене, в опінії польської адміністрації, жалкий політичний злочинець і ворог польської держави. Знання поліційських свідків були під присягою, і я не міг ніяк повірити, щоб ревні польські католики могли складати присягу на те тільки, щоб запротестувати людину до тюрми.

(Продовження буде)

**Міжнародний День Дитини
в стейті Нью Джерзі**

Про молитви за душу Померлої просить —

Іранські війська завдали поразку курдським повстанцям

Тегран. — Після п'ятих днів завдали поразку курдським повстанцям, проломивши при допомозі гелікоптерів і танків облогу міста Саккіз біля кордону з Іраком.

Речники курдських повстанців подали до відомої в понеділок, 27-го серпня, що уряд Ірану погодився на перемир'я на всіх фронтах та на переговори у справі автономії для курдів. Повідомляючи про перемир'я, речник курдів д-р Рагін Сейф Газі відкликався на розмови з Аятоллою Талегані, однак західні пресові агентства не одержали підтвердження з офіційних джерел.

Звільнивши з облоги Саккіз та його військово-оборону в числі біля 700 гвардійців, іранські війська почали приготуватися до генеральної офензи на місто Мегабад, яке є головним центром курдських повстанців в Ірані. Там міститься головна квартира курдської Демократичної партії, що її очолює Абдель Рахман Касемлі, і там також живе курдський релігійний лідер шейх Езеді Госсені, проти якого публічно виступив Аятолла Хомейні.

Речники курдських повстанців твердять, що іранським військам прийде дорого заплатити за атаку на Мегабад, бо під час боїв за Саккіз повстанцями вдалося захопити протилежні гармати і 17 танків. Вони заявили, що з'єднання біля 500 повстанців, яке брало участь в облозі міста Саккіз, не потерпіло втрат. Курдські повстанці скопили в полон біля 150 іранських гвардійців і погрожують, що за кожного розстріляного курда вони убувають одного гвардійця.

Негайно після звільнення міста Саккіз іранські війська заарештували під час обшуків біля 100 курдів і ходять поголоски, що Револьюційна Рада Хомейні вислала релігійного суддю на розправу над ними.

У міжчасі в Теграні терористи не припинили своїх акцій, не зважаючи на погрози Хомейні та уряду Ірану. У неділю, 26-го серпня, терористи однієї з ліній ісламських сект вбили публіциста Гай Медді Еракі, члена Револьюційної Ради Хомейні, та його сина. Під час обстрілу автомобіля, в якому вони їхали, був поранений видавець найбільшого в Ірані щоденника „Кейган“, Гуссейн Магдані. Іранське державне радіо повідомило, що акцію перевели три терористи.

Західна Німеччина змагає до покращання взаємин із Польщею

Бонн. — Канцлер Німечки Федеративної Республіки (Західної Німеччини) Гельмут Шмідт несподівано прибув морським шляхом, по Балтиці, аж до Гданська (колишнього німецького Данцигу) і там зустрінувся на двохденних нарадах з лідером польського комуністичного режиму Едвардом Гереком. Не проголошено ніякого офіційного комунікату про ту нараду, але півофіційно виявлено, що Шмідт запевняв Герек про готовність Західної Німеччини прийти з допомогою Польщі, яка переживає економічну кризу, та що запевняв його, що сусідні Німеччина, в даному випадку Польща, не мають ніякої підстави лякатися розмірно сильної Німеччини, бо Німеччина зацікавлена в мирі, політиці детанту і добрій економічній співпраці всіх народів, як і Польща. По дорозі до Бонну, Шмідт зузупинився коротко в Торуню, також колишньому німецькому, тепер польському місті, де пригадав, що те місто належало до середньовічного блоку торговельних міст Ганзи, що вела торгівлю далеко поза межі теперішньої і Німеччини і Польщі. Подорож Шмідта до Гданська і на півострів Гель, де Шмідт і Герек вели засекречену нараду, вважають, як жест примирливості і доброї волі німців супроти поляків.

ТВОРИ УЛАСА САМЧУКА

МАРІЯ — хроніка одного життя	\$ 4.50
ЮНІСТЬ ВАСИЛ ШЕРЕМЕТІ — два томи	5.00
ОСТ, том I. Морозів хутір	10.00
ОСТ, том II. ТЕМНОТА, оправа.	8.00
ВОЛИНЬ	7.00
Том I. Куди тече та річка	
Том II. Віяне і революція	
Том III. Батько і син. Цілість оправа, 3 томи	21.00
ЧОГО НЕГОТЬ ВОГОНЬ	4.00
НАБІЛМО КОНИ, брош.	8.00
Оправа.	10.00
НА КОНИ ВОРОНОМУ	8.00
ЖИВІ СТРУНИ — БАНДУРА І БАНДУРИСТИ, оправа.	26.00

Маємо понад 650 награвків різних книжок. Каталогі виспаємо безплатно. Великий вибір дитячої літератури. Поштовою оплатою покриваємо самі. Замовлення враз з належністю сплати на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
4340 Bernice, Warren, Mich. 48091. U.S.A.

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА В ШКОЛІ!

Побудуйте, щоб в кожній публічній бібліотеці була повна і стилізована

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий \$45.00 — ЦІНА — Том 2-ий \$60.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платитиме \$94.50

Тут відкрити і разом з чеком або поштовим переказом (М. О.) вислати на адресу:

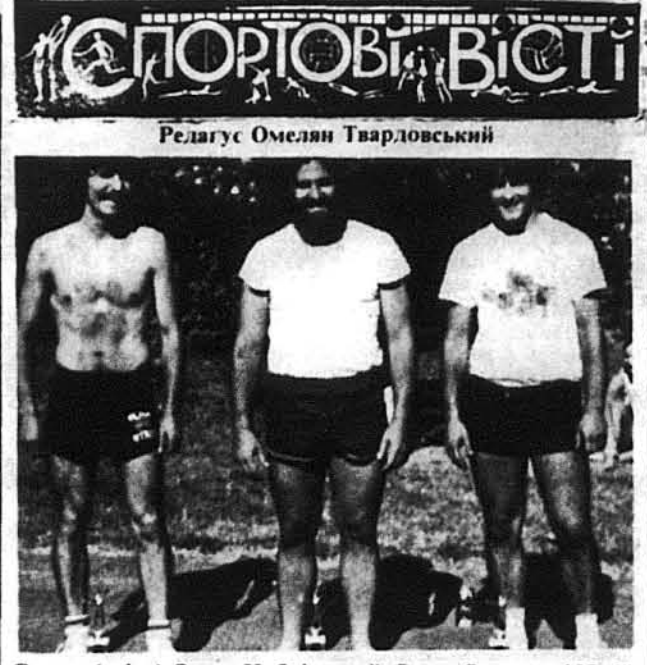
To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Провісити

☐	Том 1-ий	\$45.00
☐	Том 2-ий	\$60.00
☐	Оба томи	\$94.50

В додученні переслати (чек, М. О.) дол. і проху вислати на адресу:

Name _____
No _____ Street _____
City _____ State _____ Zip Code _____

Стоять (зліва): Зенко Цибрівський, Олександр Олександрович і Юрій Куріца.

УАСТ „ЛЕВІ“ — ПЕРШУНОМ ГРУПИ „СИНІХ“ ВИЩОЇ ДІВІЗІЇ В ЧІКАГО

У Чікаго закінчилися розгравки копаного м'яча весняної рунди, в яких „Леві“, вигравши 7 змагань та зазнавши єдиної поразки, здобули першество своєї групи. Із 29-ох здобутих голів стрільцями були: Рой — 10, Шлапак — 8, Геллер — 4, Вебер і Естінго по два, Крат і Тегузо по одному.

Кінцевий показник таблиці гор:

Точок	УАСТ „ЛЕВІ“
14	1. УАСТ „ЛЕВІ“
10	2. Кікерс С.К.
8	3. С.К. Ігелс
5	4. Р.В.Б. С.К.
4	5. Грін-Вайт
4	6. Лайтінг С.К.

Резерва „Леві“ здобула усіх 9 точок і в показнику таблиці гор зайняла, друге місце.

ВІДБУВСЯ ТРИКОВИЙ ТУРНІР У ЧІКАГО

У днях 23-24-го червня на оселі в Равенд Лейку, поблизу Чікаго, відбувся відбаванковий, трійковий турнір чоловічих дружин, який з рамені УАСТ „Леві“ організували: Р. Тачук, А. Струтинський і Р. Барабаш. У цьому турнірі взяли участь 15 дружин, з цього числа: 8 з Чікаго, 3 з Клівленду, 2 з Детройту та по одній із Боффало і Сейнт Катерини, Канада. Дружини були поділені на три підгрупи по 5 у кожній, які змагалися круговою системою по два сети до 11-ти точок.

Всім найсильніших дружин вийшло до четвертьфіналу, де розгравки проходили елімінаційною системою, два сети з трьох до 15-ох точок.

У четвертьфіналі дружина в складі: 3. Голембівський, Р. Марушка і М. Душан перемогла дружину: Р. Квіт, А. Струтинський і І. Коваліська, вислідом — 15:7, 15:12. У другій парі дружина: О. Олександр, 3. Цибрівський і Ю. Куріца, перемогла, Р. та Ю. Тачуків і Б. Федорова, вислідом — 15:11, 15:11. У фінальній зустрічі, якій приєдналося понад 250 глядачів, дружина УАСТ „Леві“ в складі: О. Олександр, 3. Цибрівський і Ю. Куріца перемогла дружину УАСТ „Львів“ в складі: 3. Голембівський, Р. Марушка, М. Душан, вислідом — 15:11, 15:13.

У переможній дружині відзначилася ціла трійка: Олександр Олександрович, 3. Цибрівський, як викладач і

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Голі для „Леві“ здобули: Вебер — 2, Кіпка, Шлапак і Стіноза по одному.

Спортівні новинки з Детройту

У неділю, 5-го серпня ц. р. на оселі „Діброва“ 110-й Відділ УНСОУ з Детройту започаткував 26-літнє існування „Черника“ пікніком. Із цієї нагоди відбувся відбаванковий турнір під проводом інж. В. Чубатого. Участь у турнірі взяло 18 дружин, з яких два перші місця зайняли дві дружини з Чікаго, а далі місця дружини з Сінсінаті (Огайо) і Детройту. Найбільшою атракцією дня були змагання копаного м'яча матерів проти своїх синів у віці до 10 літ. Змагання виграла сини у висліді 3:0.

На закінчення дня відбулися змагання за першество Мічиганської Ліги „Бонанза“ „Черника“ проти „Кікерс“. Змагання виграла „Кікерс“ з вислідом 3:1, а єдині ворота для „Черника“ здобув А. Гриньків.

У Детройті є багато Відділів УНС, але найбільше діяльний — це 110-й, має багато членів у молодечому Відділі у різних видах спорту. Найбільше діяльна є ланка копаного м'яча, що має три юнацькі дружини. Перша у віці до 10 років здобула друге місце в Мічиганській Лізі, вигравши 10 змагань, два реміси і мала одну програму. Опікуном дружини є Осипа Шалай.

Друга дружина у віці 10-12 здобула перше місце, не маючи ані одної програми у відношенні воріт 67:7.

Опікуном і управителем дружини є С. Літвін. Третя дружина у віці 12-14 зайняла друге місце. Опікуном є Джоан Крижанівська. Старші віком юнаки, хоча є членами нашого Відділу, змагаються в дружині нах Української Вищої Школи і там займають перші місця в Мічиганській Лізі.

Вислід змагань першої дружини „Черника“ за останніх кілька неділей: Спорт Клуб — Черник 2:4
Черник — Кікерс 1:3
А. А. Гатрік — Черник 2:5
Черник — Ірак 3:2

Противники „Черника“ — „Ірак“ грали гостро, а навіть брутально так, що судді мусили виключити одного з них із площі. Ворота для „Черника“ здобули: Р. Гнатюк, Слободян і А. Гриньків із карного. Управителем дружини є М. Костюк.

Якщо всі Відділи УНС звернуть більшу увагу на доріст, і притягнуть його до Відділів різного роду спортом, то це буде заперуком, що УНС буде зростати, бо діти, які зростають разом, перейдуть до департаменту дорослих і тим самим збільшиться членство УНС.

М.Шумило — секретар 110-го Відділу УНС.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

На цьому місці друкуємо імена тих ВІСН. Громадян, що надіслали свої добровільні доплати до перелічених та свою пожертву на фонд „Свободи“ та П. видані: англійського „Українського Тижневика“ і дитячого журналу „Веселка“, і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

І. Ваган, Перт Амбой	20.00	В. Пастушок, Честер	3.00
І. Войтович, Воль-гелла	10.00	І. Шулєв, Джерсі Сіті	3.00
Р. Лукітський, Чікаго	10.00	М. Якимів, Кентон	3.00
І. Пенелін, Торонто	10.00	М. Валандецький, Дел-тона	2.50
П. Бондар, Монреаль	7.00	М. Шіндлак, Торонто	2.50
П. Генгалю, Монреаль	7.00	П. Дмитренко, Сонома	2.20
М. Чучман, Торонто	6.10	О. Карпак, Мінеаполіс	2.20
О. Ф. Вілєвський, Чікаго	5.00	О. Ленська, Вронкс	2.20
М. Вино, Пітсбург	5.00	М. Сосяк, Іонкерс	2.20
В. Вірсток, Едмонтон	5.00	В. Валуц, Вруклін	2.00
О. Я. С. Гайманович, Монреаль	5.00	К. Вілтон, Карнегі	2.00
д-р І. Гішак, Сомервілл	5.00	М. Водлак, Лівінгстон	2.00
І. Гурський, Джерсі Сіті	5.00	В. Вальдс, Монреаль	2.00
А. Данило, Нью Гейвен	5.00	С. Н. де Васіль, Мамі	2.00
Т. Загаєвич, Клівленд	5.00	В. Голуб, Мілвайл	2.00
Ю. Зайя, Іст Гарисер	5.00	П. Гузла, Сідпак	2.00
А. Зводський, Ед-монтон	5.00	Т. Дзюбна, Сімсбурі	2.00
А. Зданєвич, Детройт	5.00	А. Дольницький, Монреаль	2.00
О. Карпак, Джерсі Сіті	5.00	А. Закревський, Міддл Вільдс	2.00
А. Кобало, Ст. Катеринс	5.00	С. Кечин, Гловестер	2.00
А. Кочман, Чікаго	5.00	Р. Кичило, Чікаго	2.00
Ю. Кріль, Джерсі Сіті	5.00	В. Кінах, Сол Ст. Марі	2.00
П. Кушнірчук, Чікаго	5.00	С. Кличкович, Едмонтон	2.00
М. Лудинський, Чікаго	5.00	О. І. Кляфас, Гантер	2.00
Т. Маріглад, Айс-лінгтон	5.00	М. Кобзан, Ст. Катеринс	2.00
д-р З. Матвічук, Вінніпег	5.00	В. Копач, Ріджук	2.00
П. Остапович, Фрутленд	5.00	М. Костів, Гардена	2.00
М. Палій, Джерсон Гайтс	5.00	І. Локот, Ветерсфілд	2.00
Т. Панчинин, Налгара Фолс	5.00	В. Матківський, Чікаго	2.00
М. Протас, Кортленд	5.00	Н. Мерена, Джанисон Сіті	2.00
д-р П. Пуціді, Чікаго	5.00	Л. Негребецький, Ірвінгтон	2.00
І. Ровенчук, Вест Влумфілд	5.00	П. Недвал, Пулкісі	2.00
Я. Рубель, Вейсайд	5.00	П. Семенюк, Мейлвуд	2.00
В. Смолінський, Вольфало	5.00	П. Сильчак, Лос Анджелес	2.00
П. Соляк, Данвілл	5.00	Т. Скороботий, Лодая	2.00
М. Сухорський, Елізабет	5.00	М. Ханас, Вруклін	2.00
І. Харамбура, Філадельфія	5.00	М. Чучма, Чікаго	2.00
Ф. Чалов, Вайленд	5.00	К. Шевчук, Рочестер	2.00
Ю. Штук, Ля Саль	5.00	В. Веселій, Гартфорд	1.70
В. Яремко, Філадельфія	5.00	Д. Влагий, Філадельфія	1.00
І. Крат, Гіллсайд	4.20	П. Гудак, Спрінг Веллі	1.00
Н. Кітвіс, Ірвінгтон	4.00	А. Заборська-Гелетей, Нью Йорк	1.00
І. Андрушин, Ст. Мішел	3.00	Ф. Ф. Стубай, Сеймор	1.00
В. Вахір, Вруклін	3.00	Т. Хома, Гемілтон	1.00
В. Вілоус, Чікаго	3.00	В. Цюга, Рочестер	1.00
І. Журак, Вуд Гейвен	3.00	Т. Калічак, Джерсі Сіті	.80
Д. Калуща, Парма	3.00		
Н. Кіценок, Лівінгтон	3.00		
Д. Коник, Ст. Катеринс	3.00		
П. Лещинський, Рочестер	3.00		

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи“

ПОВІДОМЛЯМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИМОК ОСОВИ ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

ОКРЕМИХ ЛІСТІВ В ТІЙ СПРАВІ НЕ БУДЕТЬСЯ ВІДПИСУВАТИ.

Увага! ІВАН КЕДРИН Життя — Події — Люди

СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ

ЛІФЕ — EVENTS — PEOPLE MEMOIRS and COMMENTARY

Книжка у твердій темно-блакитній полотноній обгорці із золотими літерами, роботи мистця ВОДГОНА ВОЖЕМСЬКОГО.

724 сторінок. Ціна 20.00 дол. Замовити можна в книгарському відділі при „Свободі“ пересилаючи чек або поштовий переказ, додучуччи одного долара на кошти пересилки.

SVOBODA, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

РЯТУЙМО НАШУ МОВУ (Продовження зі стор. 2)

Знайомих, які, на жаль, лишили своїх дітей без рідного журналу. Придбати в цьому середовищі боляй одного-двох передплатників мало б помітне значення для справи. А втім, наші громадські організації ще цього року — в Рік Української Дитини — повинні зорганізувати акцію за поширення рідного друкованого слова серед молоді, використавши передусім призабуті у нас Місяці Українського Друкованого Слова в листопаді та грудні.

Громадський актив мусить поставити в найближчих роках на однім з перших своїх завдань рятуючи живу мову та української духовності серед дітей і молодого покоління. Якщо серйозних заходів не застосуємо вже тепер, то вся вина перед судом рідного народу впаде на нас і на нашу совість.

Р. Михайлович Чікаго

Мешканців стеїту Нью Джерсі зобов'язує 5% стеїтового податку.

РОЗШУКИ

Пошукую двох стрій — ІВАНІ ІОСИФА УСТІЯНСЬКИХ.

Родом з села Угерці, р-н Лисько, обл. Львів. Вихали вони до Америки перед Першою світовою війною. Хто знав би про них або вони самі, прошу ласкаво писати до: J. Ustianiwskyj 51 Forest Road Enfield, Middx., England, або K. Konieczny 124 Pemberton Rd. Willimantic, Conn. 06226 Tel. (203) 423-1367

НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ 7-КІМНАТНИЙ ДІМ в Глен Спей, Н. Я. 5 хвилин ходу до Братського Союзу і української церкви. (212) 639-7276

BUSINESS SERVICE

Найкраще місце на прийняття банкетів, ім'я чини, хрестини, товариські зустрічі, поминки і на всі нагоди —

HOLIDAY INN of Somerville

US Route 22 (E. N.J.) BRIDGEWATER, N.J. 08807

Тел. (201) 526-9500, а українським мовою (201) 526-1888

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Баяна Бруку і св. Духа — відомою компанією

K. M. KARDOVICH CONSTANTIN M. KARDOVICH CYPRESS HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue Brooklyn, N.Y. 11208 Tel.: (212) AP 7-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для згоди клієнтів, радо заведемо до Вашого дому з проектами і порадами.

HELP WANTED FEMALE

ПОТРІБНО СЕКРЕТАРКА

уряднички до адвокатської канцелярії, знання машинописання, стенографії, українська мова.

Платня за домовленням Tel.: (212) 254-2260

PETRO ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в NEW YORK, BROOKLYN, BRONX і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED Обслуга ЦИРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Вальді Вруку і переселенням Тіліних Останків з різних країн світу.

801 Springfield Avenue IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J. ESsex 5-5555